

KORT OM KOSTRA

KOSTRA = KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING

Regnskapsdagen 2025

Charlotte Herje

Hva er KOSTRA?

- Et nasjonalt rapporterings- og informasjonssystem som gir sammenlignbar statistikk om ressursbruk, tjenesteproduksjon og resultater i kommuner og fylkeskommuner
- Systemet kombinerer regnskapsdata med tjenstedata (for eksempel antall brukere, omfang av tjenester og resultater)

Målet med KOSTRA

- Hovedformålet er å gi **åpen, pålitelig og sammenlignbar styringsinformasjon**
- KOSTRA gir relevant informasjon til offentligheten
- Informasjon til politikere, kommuneadministrasjonen, innbyggere, media, staten, mv.

Hvem rapporterer til KOSTRA?

- Kommuner og fylkeskommuner
- Kommunale og fylkeskommunale foretak
- Interkommunale selskaper mv.
- Rapporterer til staten ved SSB

Hva rapporteres til KOSTRA?

- Regnskapsinformasjon
  - Årsregnskap, kvartalsregnskap
- Informasjon om kommunale tjenester
  - Ressursbruk og tjenesteyting innen ulike sektorer (skole, helse, utdanning, omsorg, m.m.)
- Dataene gir grunnlag for å lage nøkkeltall

Rapportering av regnskapsdata

- Regnskapstall rapporteres etter standard kontoplan som består av flere dimensjoner
- **Funksjon** - Ressursbruk for ulike brukergrupper/tjenesteområder
Eks. barnehage, skole, administrasjon
- **Art** - type inntekter og utgifter
Eks. lønn, kjøp av varer og tjenester, salgsinntekter
- Legger til rette for å publisere sammenlignbare regnskapsdata i KOSTRA

Tjenesterapportering

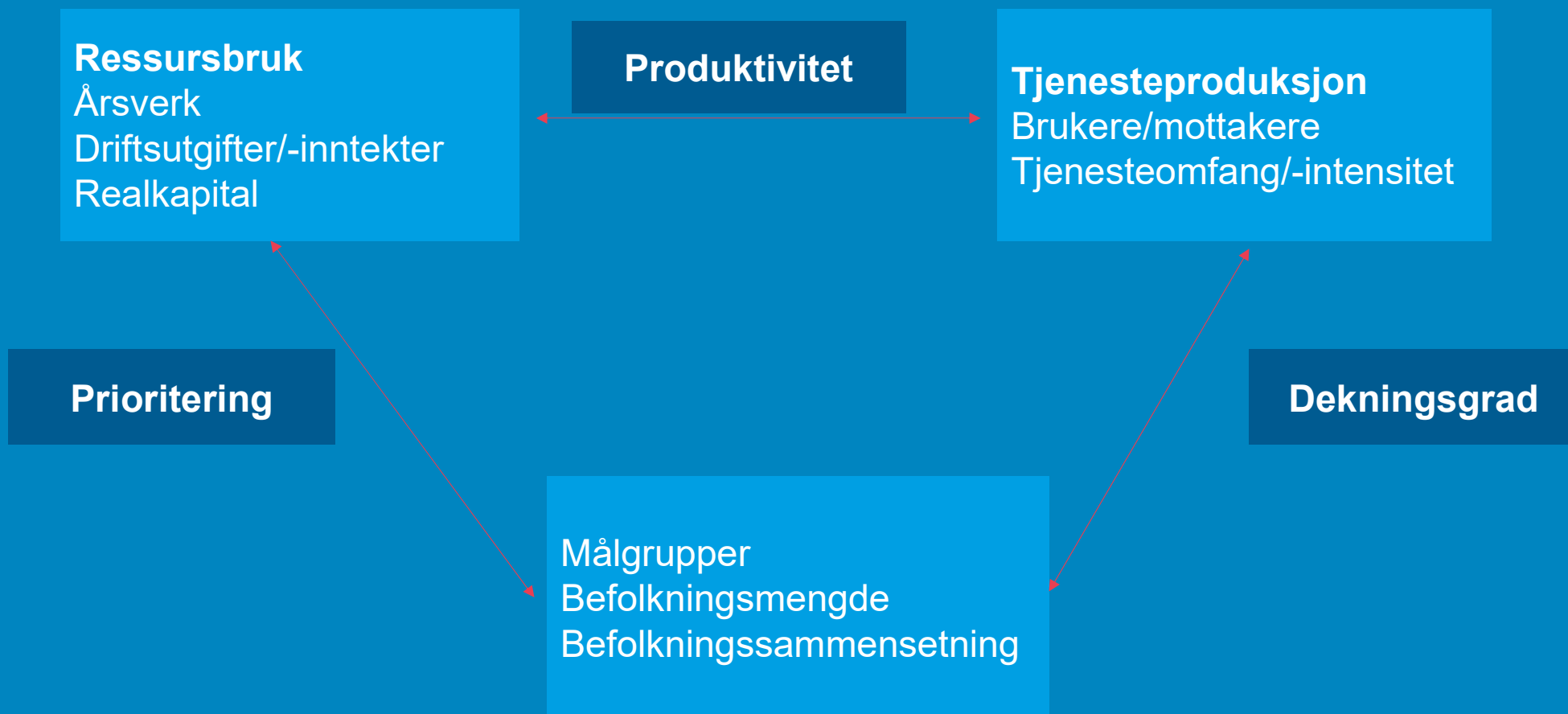
- Tjenestedata rapporteres på fastsatte skjemaer innenfor ulike områder.
- Eksempelvis tjenestedata om:
  - Helse- og omsorgstjenester
  - Barnevern
  - Husholdningsavfall
  - Samferdsel

Hva kan KOSTRA-data og nøkkeltall brukes til?

- Bedre økonomistyring og prioriteringer
- Støtte til politiske beslutninger
- Sammenligning mot andre kommuner (KOSTRA-grupper)
- Underlag for årsrapporter, budsjett ol.
- Verktøy for kontinuerlig forbedring av tjenester

KOSTRA-modellen - hva viser nøkkeltallene?

Vil du vite mer?

- [KOSTRA - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)
- [KOSTRA – SSB](#)

KOSTRA TIL BEGJÆR OG BESVÆR

KOMMUNEDIREKTØR
NANNESTAD KOMMUNE

FINN ARILD BYSTRØM

KOSTRA til begjær og besvær

Presentasjon for Regnskapsdagen 02.12.25

Finn-Arild Bystrøm, Kommunedirektør Nannestad kommune

Min agenda

- Del 1 – Kort om KOSTRA
- Del 2 – Hva er vårt utgangspunkt?
- Del 3 – Hvordan vi bruker KOSTRA

KOSTRA

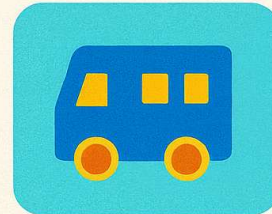
er Statistisk sentralbyrå sitt system for å samle inn, analysere og publisere styringsinformasjon om kommuner og fylkeskommuner

hva kommunene bruker penger på

hvilke tjenester de leverer

Målet er å gi grunnlag for bedre styring, sammenligning og politiske beslutninger

Vi må vokse i alt vi gjør, fordi vi skal doble oss innen 2050

Alle kommuners utfordringsbilde

Et perspektiv:

Antall ansatte 2024 + 100 % innbyggervekst = behov for en dobling av antall ansatte i kommunen?!?

De folka finnes ikke.
Og vi kommer ikke til å ha råd til det.

Vi må finne flere løsninger enn bare flere ansatte.

Usikkerheter

Hovedtall

1 652 323

Totale driftsinntekter

1 608 911

Totale driftsutgifter

-16 673

Netto driftsresultat

1,0 %

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

17 054

Prognose antall innbyggere 01.012026

92 910

Renteutgifter

67 377

Avdrag

6,7 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

484 679

Årlige investeringer

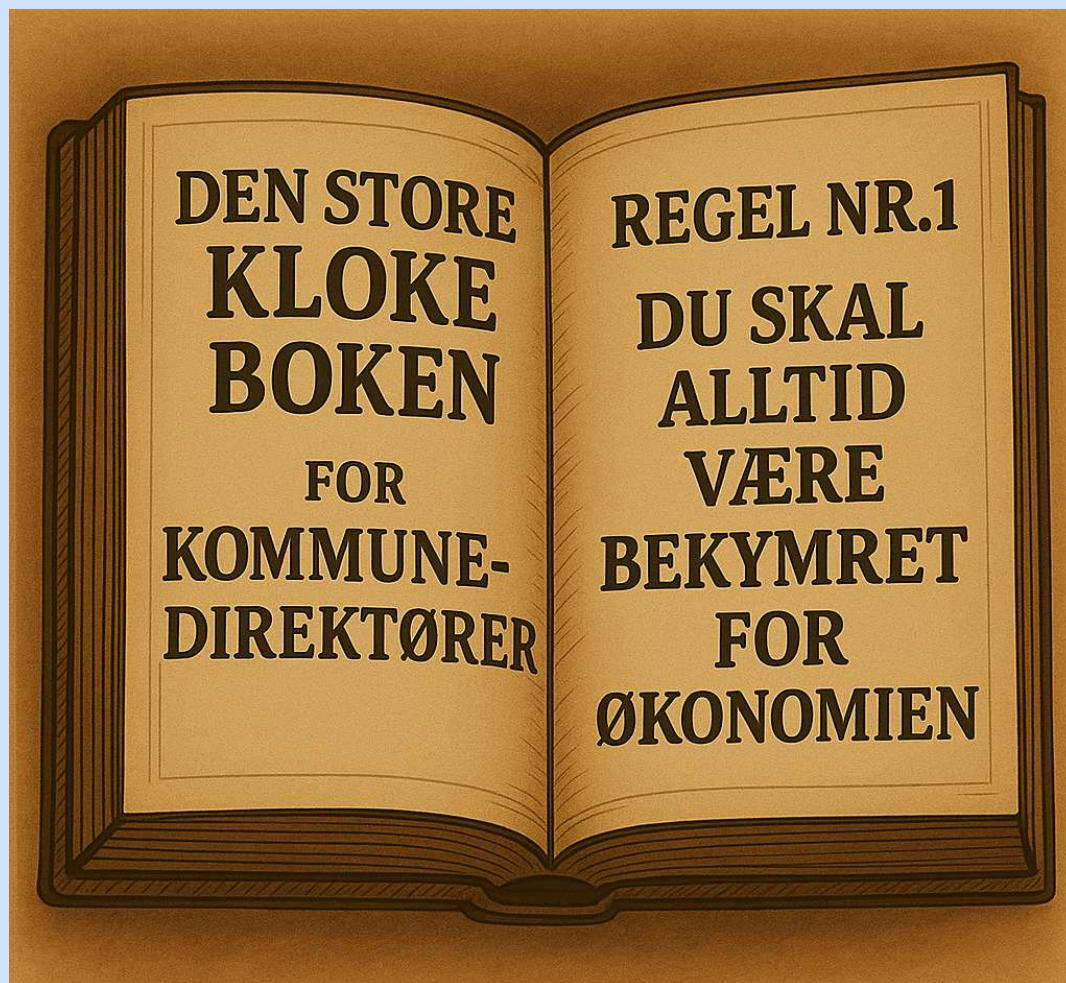

86,0 %

Andel lånefinansiering

Felles situasjonsforståelse

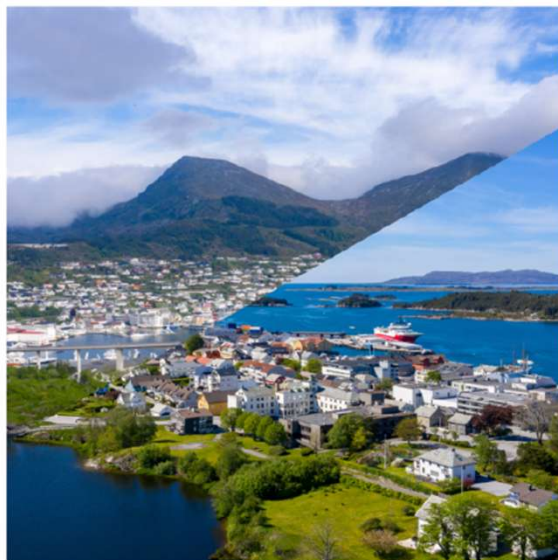

Felles situasjonsforståelse

Økonomianalyse 2024

3238 Nannestad

Versjon 16.10.2025

Kommuneindeksen
2025

3238 Nannestad

AGENDA
KAUPANG

Felles situasjonsforståelse

Region	Indeks kostnad	Rang kostnad	Rang kostnad i fjor	Rang kostnad i forfjor
1120 Klepp	1,38	▲ 1	3	6
3238 Nannestad	1,37	2	1	2
3220 Enebakk	1,35	3	2	5
3224 Rælingen	1,35	4	7	18
3212 Nesodden	1,33	5	6	14
1119 Hå	1,30	6	5	3
3228 Nes	1,29	7	9	10
3909 Larvik	1,29	8	15	9
3222 Lørenskog	1,25	9	4	12
3236 Jevnaker	1,22	10	16	15
3226 Aurskog-Høland	1,21	11	24	16
3901 Horten	1,20	12	13	36
3242 Hurdal	1,20	13	27	41
3412 Løten	1,19	14	59	71
1532 Giske	1,18	15	26	39
1525 Stranda	1,16	16	65	97
3209 Ullensaker	1,16	17	25	8
3216 Vestby	1,15	18	21	21
3907 Sandefjord	1,15	19	18	34
3205 Lillestrøm	1,15	20	12	13
3207 Nordre Follo	1,11	21	14	23
3218 Ås	1,10	22	23	28
4204 Kristiansand	1,09	23	8	44
3301 Drammen	1,09	24	22	30
4211 Gjerstad	1,09	25	40	79

Kostnadsindeksen - topp 25

Region	Indeks kostnad	Rang kostnad	Rang kostnad i fjor	Rang kostnad i forfjor
3238 Nannestad	1,38	▲ 1	1	1
1120 Klepp	1,38	2	3	6
3220 Enebakk	1,35	3	2	5
3224 Rælingen	1,35	4	7	18
3212 Nesodden	1,33	5	6	14
1119 Hå	1,30	6	5	3
3228 Nes	1,29	7	9	10
3909 Larvik	1,29	8	15	9
3222 Lørenskog	1,25	9	4	12
3236 Jevnaker	1,22	10	16	15
3226 Aurskog-Høland	1,21	11	24	16
3901 Horten	1,20	12	13	36
3242 Hurdal	1,20	13	27	41
3412 Løten	1,19	14	59	71
1532 Giske	1,18	15	26	39
1525 Stranda	1,16	16	65	97
3209 Ullensaker	1,16	17	25	8
3216 Vestby	1,15	18	21	21
3907 Sandefjord	1,15	19	18	34
3205 Lillestrøm	1,15	20	12	13
3207 Nordre Follo	1,11	21	14	23
3218 Ås	1,10	22	23	28
4204 Kristiansand	1,09	23	8	44
3301 Drammen	1,09	24	22	30
4211 Gjerstad	1,09	25	40	79

Felles situasjonsforståelse

Innsparingspotensial sammenliknet med kommunene i utvalget

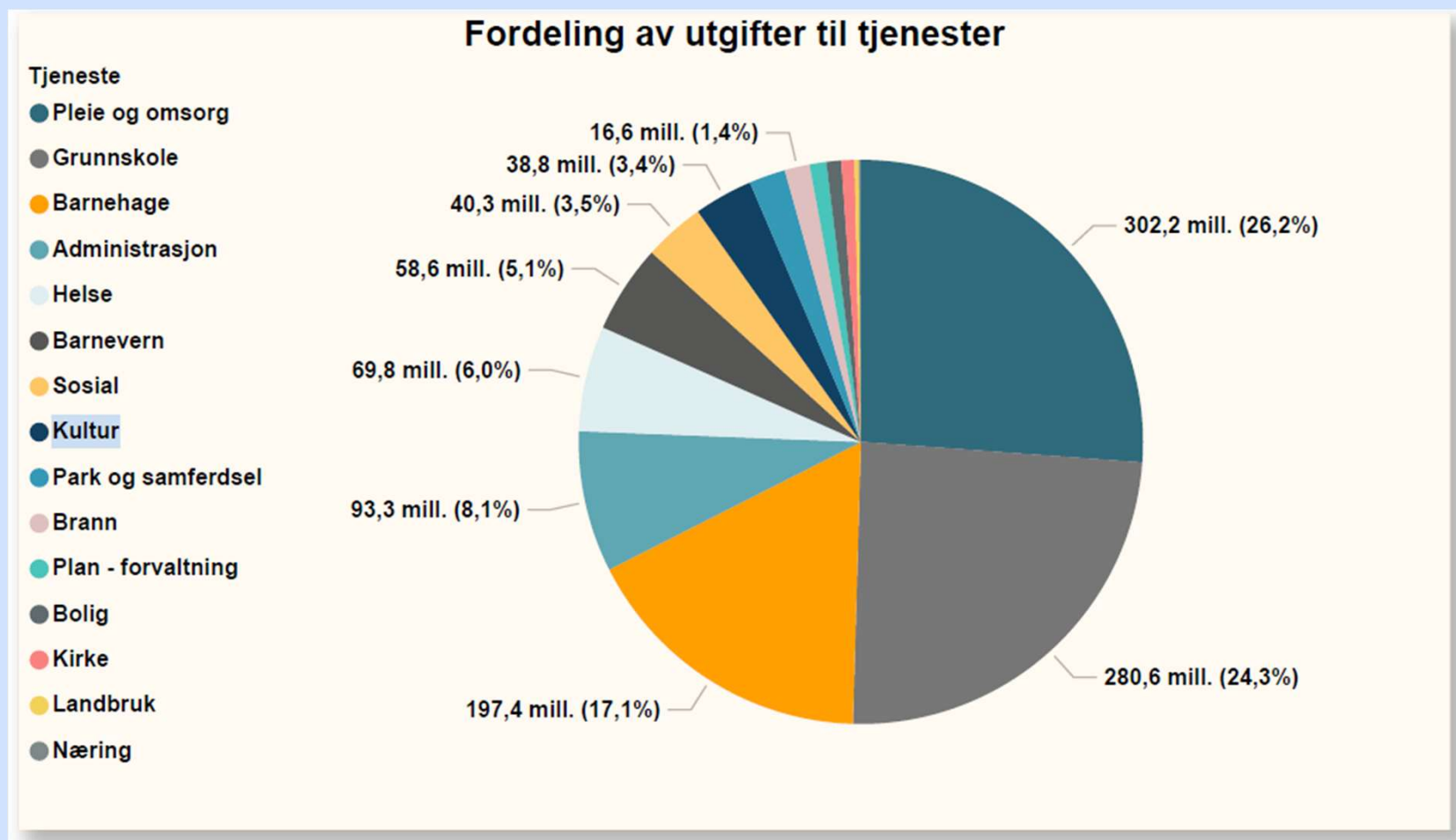
Tjeneste	1120 Klepp	1121 Time	3212 Nesodden	3224 Rælingen	3907 Sandefjord	3909 Larvik	Gruppe 07
Administrasjon	23 mill.	24 mill.	9 mill.	-1 mill.	17 mill.	19 mill.	0 mill.
Barnehage	-2 mill.	-12 mill.	-22 mill.	-4 mill.	-20 mill.	-10 mill.	-24 mill.
Barnevern	19 mill.	6 mill.	15 mill.	23 mill.	29 mill.	21 mill.	13 mill.
Bolig	6 mill.	9 mill.	-4 mill.	13 mill.	5 mill.	7 mill.	6 mill.
Brann	4 mill.	4 mill.	3 mill.	0 mill.	4 mill.	1 mill.	-1 mill.
Grunnskole	-30 mill.	-26 mill.	-24 mill.	-7 mill.	-39 mill.	-20 mill.	-42 mill.
Helse	7 mill.	10 mill.	2 mill.	6 mill.	14 mill.	-1 mill.	-2 mill.
Kirke	-2 mill.	-2 mill.	1 mill.	-1 mill.	-1 mill.	-5 mill.	-2 mill.
Kultur	3 mill.	-10 mill.	4 mill.	4 mill.	0 mill.	-2 mill.	-5 mill.
Landbruk	1 mill.	1 mill.	0 mill.	-7 mill.	1 mill.	1 mill.	0 mill.
Park og samferdsel	0 mill.	-10 mill.	14 mill.	0 mill.	2 mill.	-4 mill.	-7 mill.
Plan - forvaltning	0 mill.	4 mill.	-6 mill.	-2 mill.	3 mill.	0 mill.	-1 mill.
Pleie og omsorg	-14 mill.	-59 mill.	-2 mill.	-26 mill.	-57 mill.	-20 mill.	-43 mill.
Sosial	-22 mill.	-22 mill.	-19 mill.	1 mill.	-18 mill.	-20 mill.	-26 mill.
Totalt	-9 mill.	-84 mill.	-29 mill.	-3 mill.	-61 mill.	-33 mill.	-135 mill.

TEGNING: EGIL NYHUS

Felles situasjonsforståelse

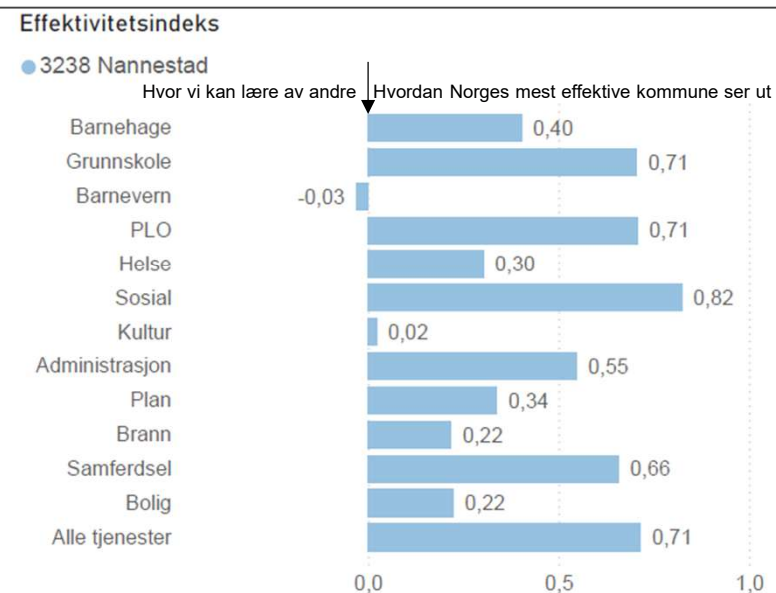
Felles situasjonsforståelse

3238 Nannestad rangeres som nummer 52 i Kommuneindeksen 2025

Utvikling siste tre år				
Region	2022	2023	2024	
3238 Nannestad				
Rang kommuneindeks	13	35	52	
Rang kvalitet	181	279	152	
Rang kostnad alle tjenester	2	1	2	
Rang finans	113	182	249	
Rang effektivitet	2	10	6	
Kommuneindeks	0,58	0,39	0,35	
Indeks kvalitet	0,02	-0,13	0,06	
Indeks kostnad alle tjenester	1,54	1,41	1,37	
Indeks finans	0,16	-0,11	-0,39	
Indeks effektivitet	0,78	0,64	0,71	

Finansielle nøkkeltall siste tre år				
Region	2022	2023	2024	
3238 Nannestad				
Indeks finans	0,16	-0,11	-0,39	
Disposisjonsfond i prosent	24,61 %	24,20 %	18,97 %	
Netto driftsresultat i prosent	3,69 %	0,20 %	-2,63 %	
Netto lånegjeld i prosent	99,59 %	111,68 %	108,85 %	

Rang i sammenlikningskommunene						
Region	Rang kommuneindeks	Rang kvalitet	Rang kostnad	Rang finans	Rang effektivitet	
1120 Klepp	4	46	1	71	1	
1121 Time	27	3	27	177	2	
3209 Ullensaker	121	163	17	300	29	
3212 Nesodden	12	95	5	125	5	
3224 Rælingen	98	109	4	315	3	
3228 Nes	17	250	7	98	26	
3238 Nannestad	52	152	2	249	6	
3907 Sandefjord	1	107	19	39	23	
3909 Larvik	15	68	8	134	4	
Gruppe 07	117	115	74	224	73	

Felles situasjonsforståelse

Ikke lovpålagte oppgaver kan påvirke de lovpålagte

Framsikt

Prioritet 1

Foreslåtte kutt og nye tiltak

Prioritet 2

Kan prioriteres inn i stede for eller prioritet 1

Prioritet 3

Ikke anbefalte tiltak Utfordrer forsvarlighet og gjennomføring av drift

Prioritet 4

Ikke lovpålagte oppgaver, men kan henge sammen med gjennomføring av lovpålagte oppgaver

Kapittel 10 | PLEIE OG OMSORG

Del 3 – Hvordan bruke KOSTRA?

Netto driftsutgifter

302,2 mill.

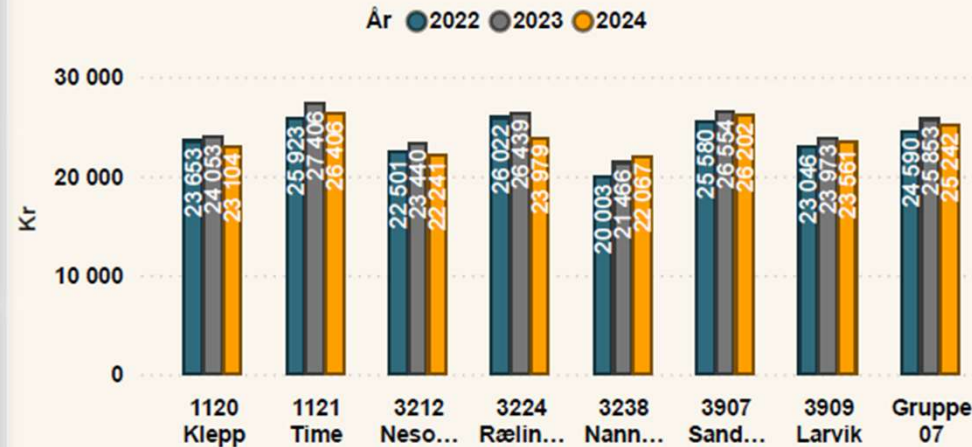
Netto driftsutgifter per innbygger

22 067

Beregnet utgiftsbehov

83,0 %

Netto driftsutgifter per innbygger

Region	234 Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv.	253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud	257 Hjemmetjenester – personellbase knyttet til bofellesskap/samløst omsorgsboliger	258 Hjemmetjenester – ambulerende virksomhet mv.	261 Institusjonslokaler	Totalt
1120 Klepp	-8 mill.	-7 mill.	1 mill.	-27 mill.	26 mill.	1 mill.	-14 mill.
1121 Time	-12 mill.	-45 mill.	1 mill.	-34 mill.	30 mill.	1 mill.	-59 mill.
3212 Nesodden	-6 mill.	-19 mill.	-1 mill.	-14 mill.	42 mill.	-5 mill.	-2 mill.
3224 Rælingen	-7 mill.	-11 mill.	3 mill.	-43 mill.	37 mill.	-6 mill.	-26 mill.
3907 Sandefjord	-13 mill.	-22 mill.	2 mill.	-54 mill.	35 mill.	-4 mill.	-57 mill.
3909 Larvik	-6 mill.	-43 mill.	4 mill.	-2 mill.	33 mill.	-6 mill.	-20 mill.
Gruppe 07	-6 mill.	-21 mill.	2 mill.	-46 mill.	32 mill.	-5 mill.	-43 mill.

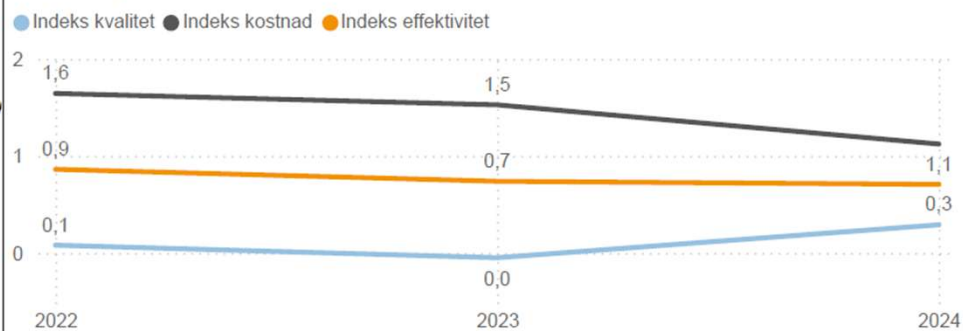

Kommunen er nummer

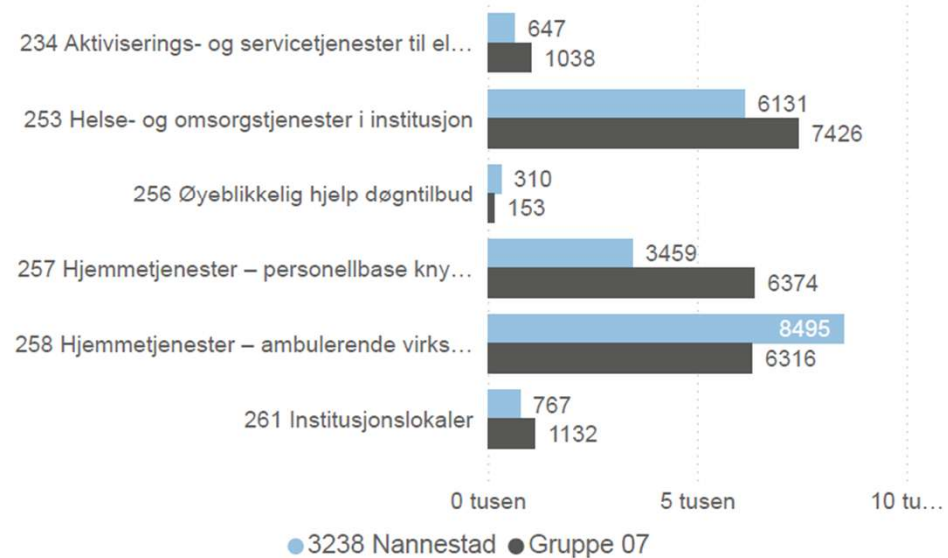
22

Pleie og omsorg: mer effektiv enn gjennomsnittet

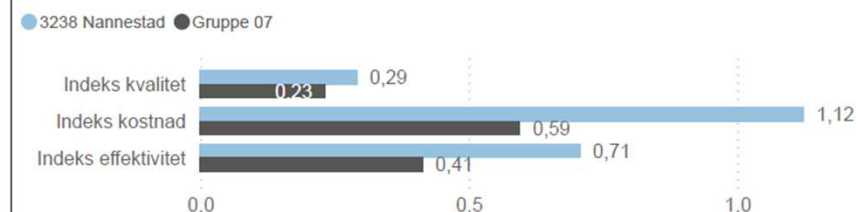
Utvikling

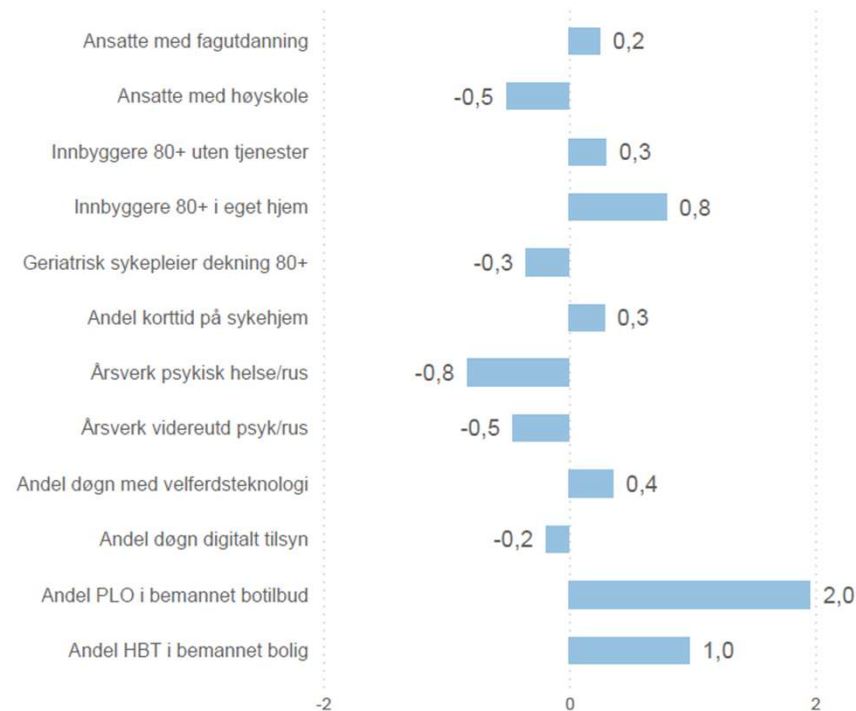
Kostnad per innbygger

Effektivitet

Kvalitet

Budsjett 2026 og Handlingsplan 2026-2029

Presentasjon kommunestyre 04.11.25

Tvil og tro, ambisjoner og veivalg

Bruk av Kostra-data til analyser av ressursbruk og produksjon

Helga Birgitte Aasdalen, spesialrådgiver, KS
2.12.2025

*«En selvstendig, effektiv og
nyskapende kommunesektor»*

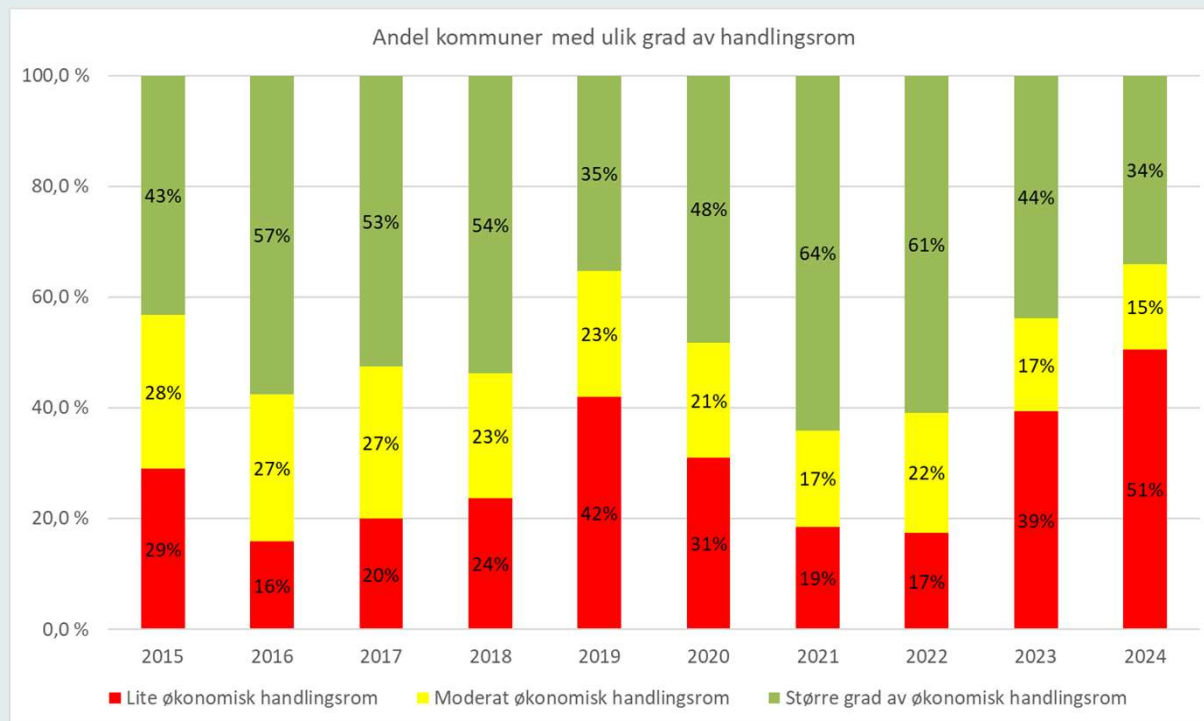
Kommuneregnskapet

- Kommuneregnskapet-inntekter og utgifter periodiseres etter anordningsprinsippet til den regnskapsperioden de er kjent
- Periodisering – resultatet korrigerer for netto avsetning til bundne fond
  - Øremerkede tilskudd som ikke brukes samme året som det inntektsføres
  - Gebyrer vann, avløp og renovasjon
- Viktigste for enkelt kommuner

Bruk av regnskapsdata i Kostra for å vurdere økonomisk handlingsrom

Indikator for økonomisk handlingsrom på kommunenivå, tre økonomiske størrelser :

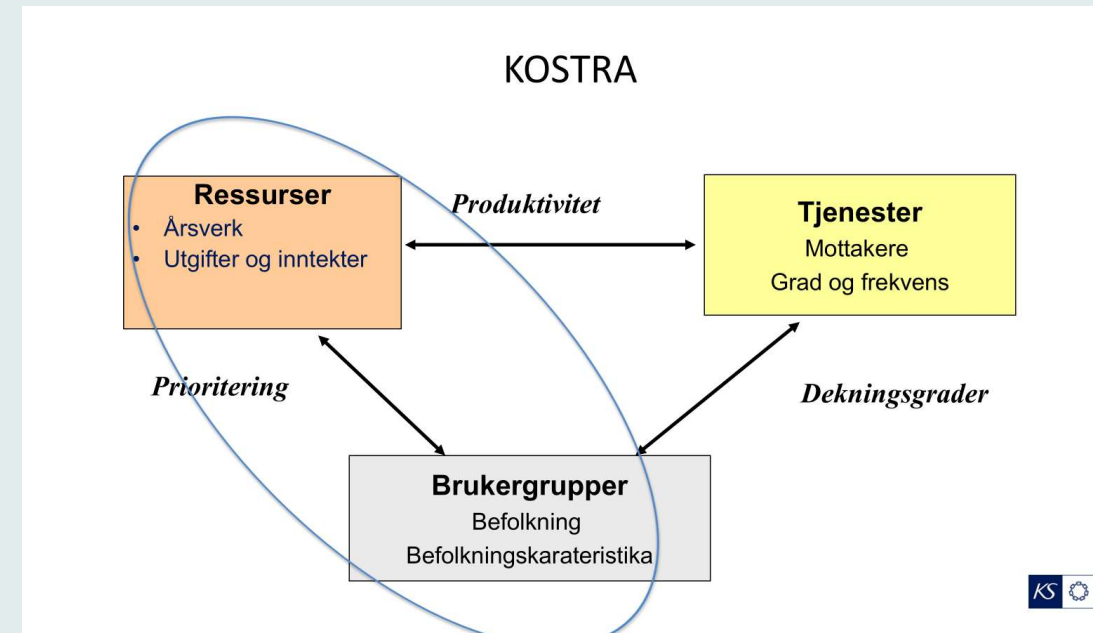
- Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger
- Netto lånegjeld fratrukket ubundne investeringsfond
- Disposisjonsfond inkludert samlet merforbruk i driftsregnskapet til senere inndekning

Nøkkeltall i KOSTRA

Ulike nøkkeltall viser ofte: ressursbruk per innbygger eller etter ulike aldersgrupper

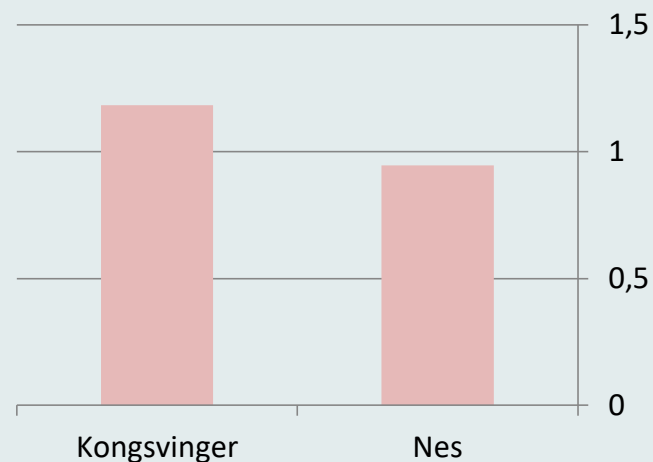
- ✓ Legger da indirekte til grunn:
  - at sosioøkonomiske karakteristika ikke har betydning for ressursbruk, eller
  - lik fordeling av innbyggere med ulike sosioøkonomiske karakteristika mellom kommunene
- ✓ Innbyggere eller innbyggergrupper er det som har betydning for ressursbruken

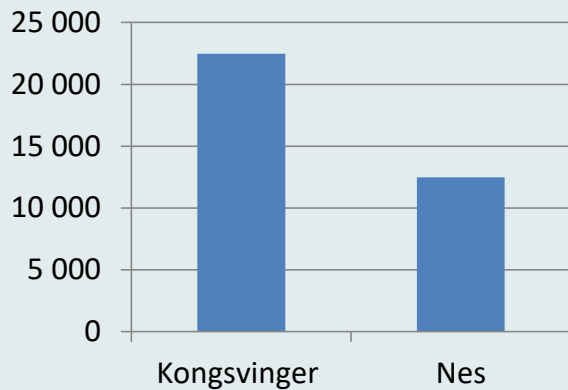
Eksempel på hvordan Kostra – nøkkeltall brukes av pressen

Utgiftsbehov sosial (kjennetegn innbyggere)

Økonomisk sosialhjelp kr. pr innb

Indikator som ser på ressursbruk opp mot utgiftsbehov

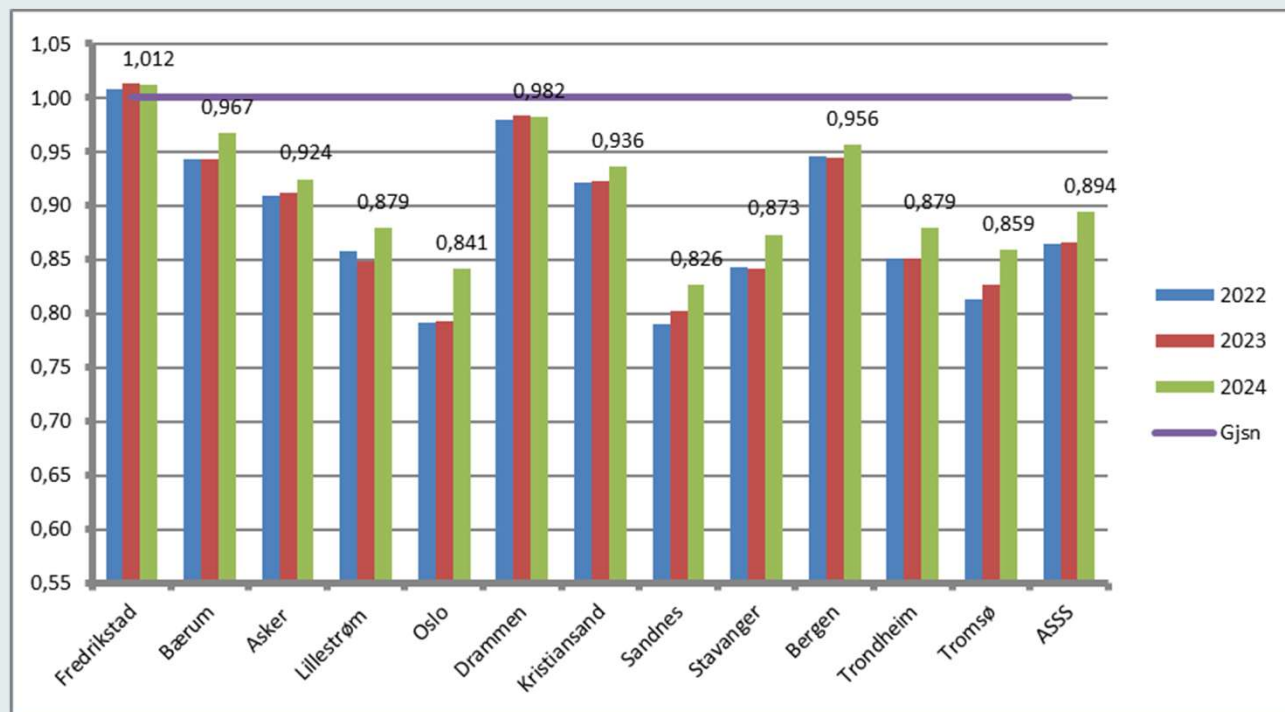
- ✓ Formålet er å synliggjøre hvordan kommunen prioriterer sine skatteinntekter og rammetilskudd (netto driftsutgifter) sammenliknet med **landsgjennomsnitt** korrigert for :
  - kommunenes utgiftsbehov, bruker kostnadsnøklene fra inntektssystemet
  - ulikheter i arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter
  - antall elever i statlige/private skoler, vertskommunetilskudd PU og statlig del av barnevernstjenesten i Oslo

Delkostnadsnøkkel for pleie og omsorg

Kriterium	Vekt 2024	Vekt 2025
Innbyggere 0-66 år	0,1431	0,2581
Innbyggere 67-79 år	0,1101	0,1163
Innbyggere 80-89 år	0,2025	0,1558
Innbyggere 90 år og over	0,1068	0,1082
Sone	0,0112	0,0090
Nabo	0,0112	0,0090
Gradert basistilskudd	0,0119	
Basistilskudd		0,0136
Dødlighetskriteriet	0,1313	0,1241
Ikke-gifte over 67 år	0,1313	
Aleneboende over 67 år		0,1464
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	0,1406	0,0595
Sum	1,0000	1,0000

Kostnadsnøkkelen for pleie og omsorg- ASSS-kommunene

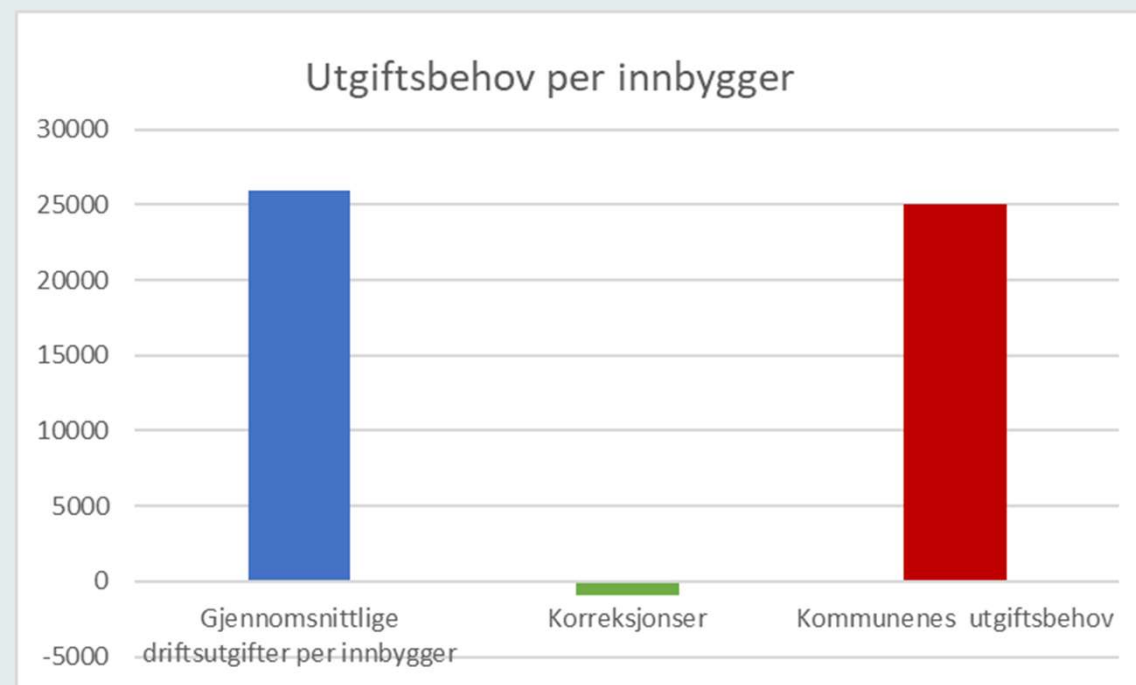
Beregnet utgiftsbehov per innbygger. Landsgjennomsnittet=1

- Utgiftsbehov under landsgjennomsnittet, men økt siden 2023
- Særlig utslag for Oslo av nytt inntektssystem

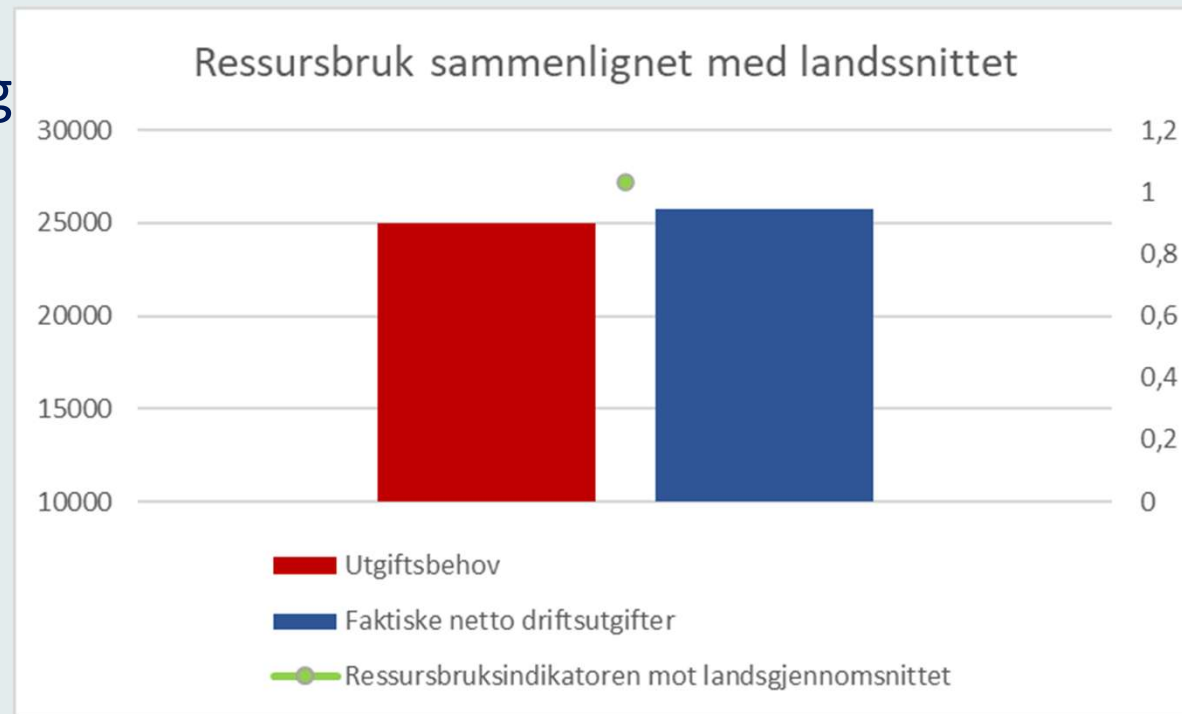
Kommunenes utgiftsbehov – eksempel pleie og omsorg

- Utgangspunktet er:
- **Netto driftsutgifter pleie og omsorg per innbygger for hele landet**
- **Korrigeres for forhold med kommunen:**
- Befolknings sammensetning mv.
- Pensjon
- Arbeidsgiveravgift
- Vertskommune PU
- **Kommunens utgiftsbehov**

Beregning videre- sammenlikne utgiftsbehovet mot faktiske utgifter

Forholdet mellom utgiftsbehov og faktiske utgifter gir ressursbruk i kommunen sammenliknet med landsgjennomsnittet

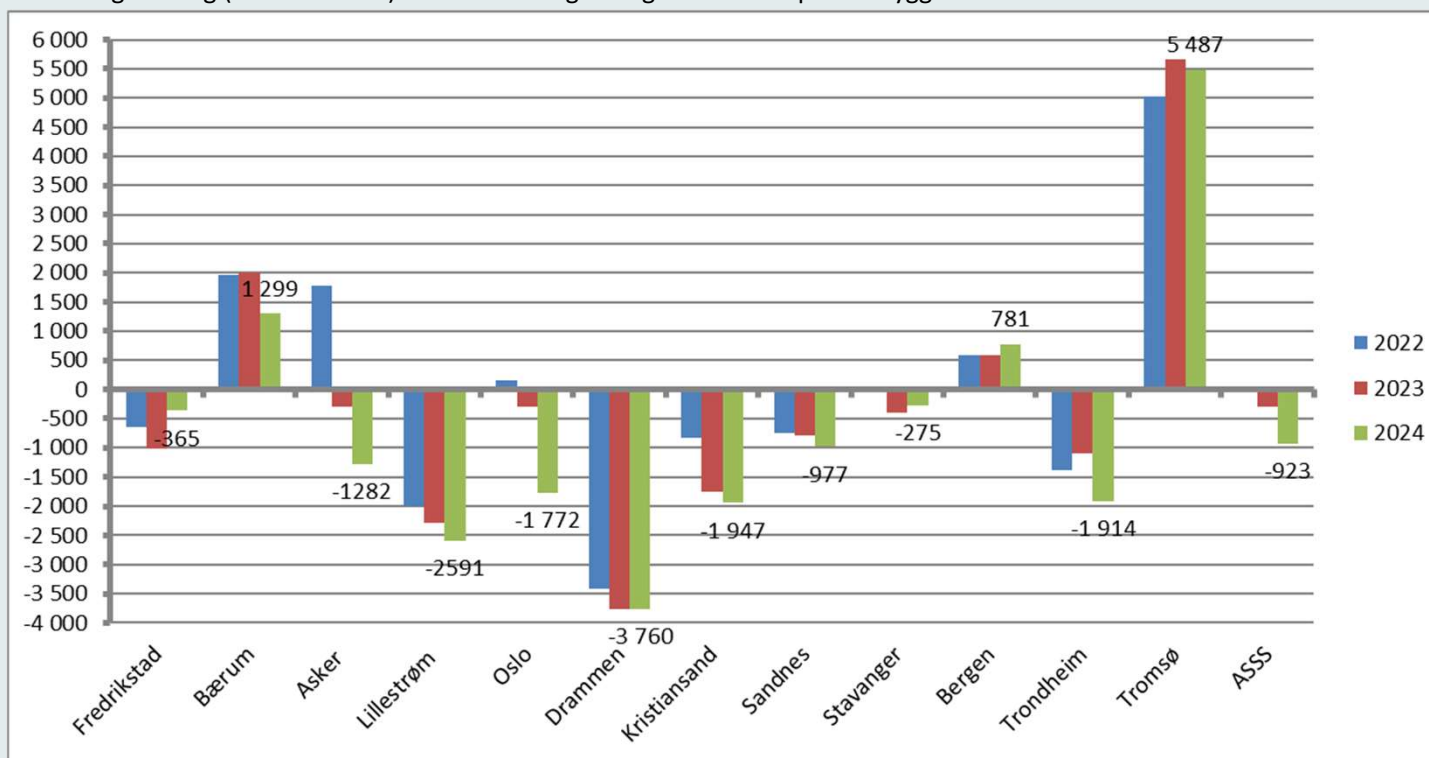

Sammenlikning av ressursbruk mot landsgjennomsnittet

Store forskjeller mellom ASSS-kommunene

Pleie og omsorg ("ressursbruk"). Avvik fra korrigert utgiftsbehov Kr per innbygger.

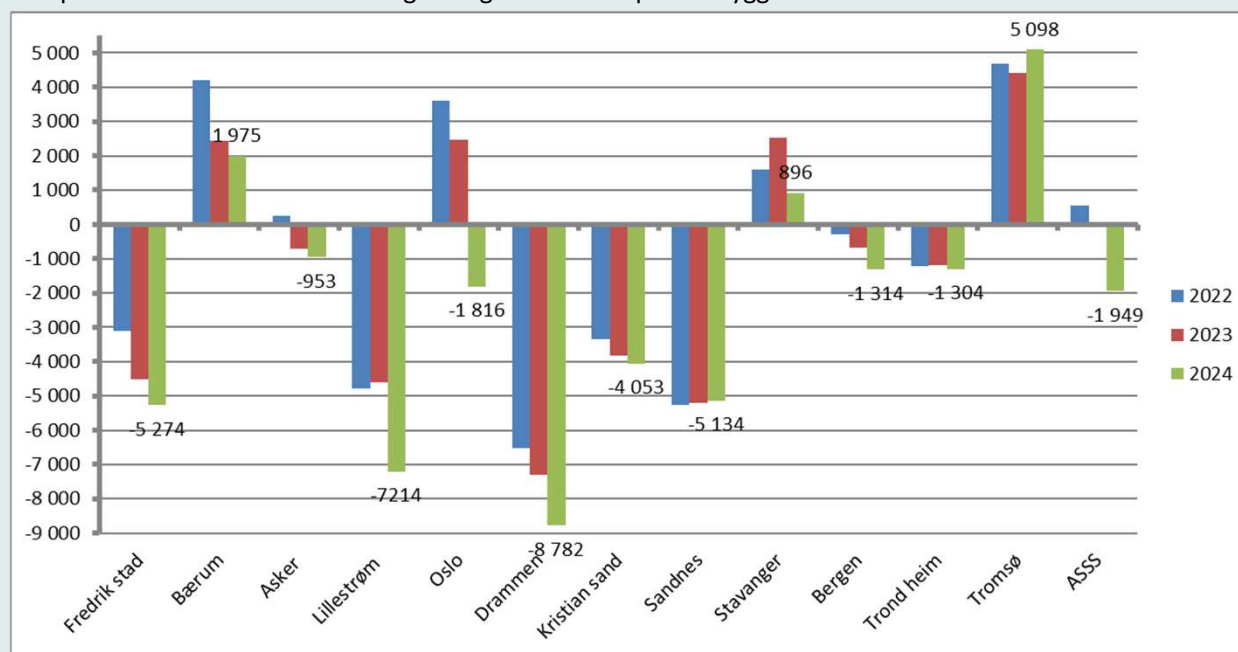

- Tromsø har en ressursbruk på nesten 5 500 kroner mer per innbygger enn landsgjennomsnittet
- Drammen ligger nesten 3 800 kroner under landsgjennomsnittet

Disponibel inntekt varierer også - avgjørende for muligheten til å prioritere

- ASSS-kommunene har i gjennomsnitt høyere disponibel inntekter enn landsgjennomsnittet
- Store variasjoner

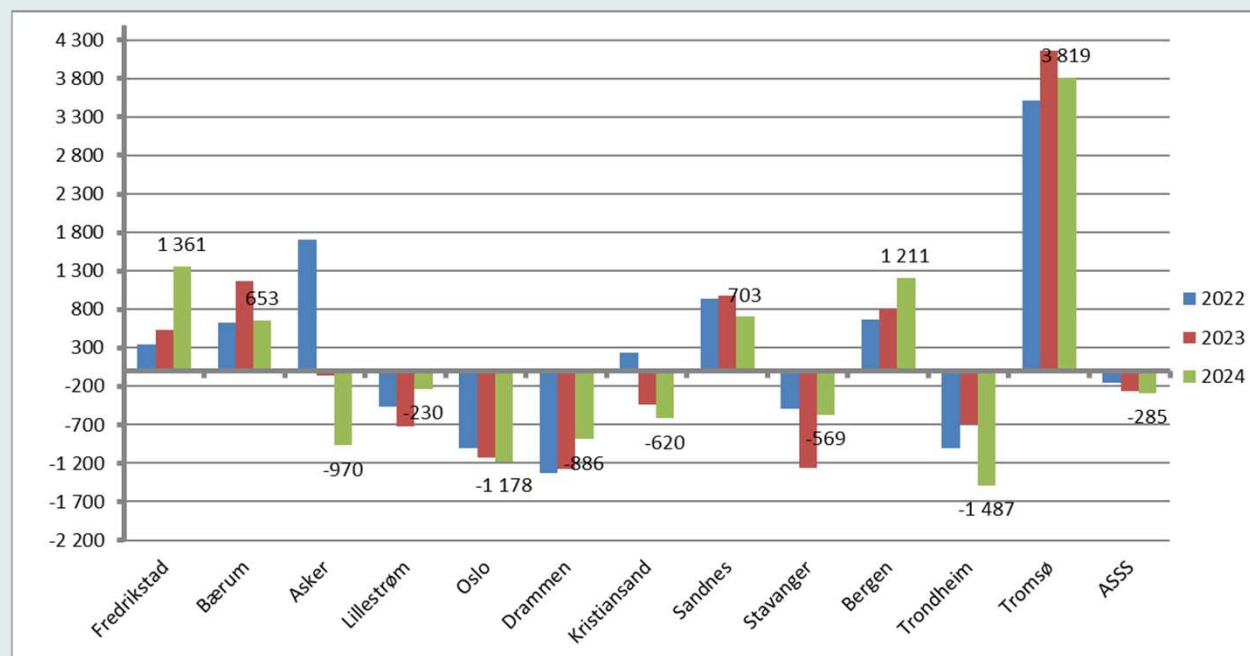
Disponibel inntekt. Avvik fra korrigert utgiftsbehov Kr per innbygger.

ASSS-kommunene prioriterer pleie og omsorg om lag som resten av landet

- Figuren viser om en kommune bruker en høyere eller lavere andel av frie disponible inntekter til pleie og omsorg enn landsgjennomsnittet
- I snitt bruker ASSS-kommunene om lag samme andel av inntektene som landsgjennomsnittet

Pleie og omsorg ("prioritering"). Avvik fra korrigeret utgiftsbehov Kr per innbygger.

Hva sier ressursbruksanalysene noe om og hva sier de ikke

Formålet er å synliggjøring hvordan kommunen prioriterer sin ressursbruk sammenliknet med andre

- Ikke en fasit for hvordan kommunen skal prioritere sine ressurser til de ulike tjenestene. Slik fasit finnes ikke

Indikatoren sier ingenting om kvaliteten på tjenestene som tilbys

- Produksjonsindeks og effektivitetsanalyser

Produksjonsindeks- tjenesteyting pleie og omsorg

Modell for sammenligning av tjenesteproduksjonen (tjenesteyting)

Hva forteller produksjonsindeksen oss?

- Basert på Kostra-data
- Indeksen sier noe om nivået på produksjonen i relativt til størrelsen på målgruppen for tjenestene
- Nivået på tjenestene relativt til ASSS-snittet

En produksjonsindeks for seks enkelt sektorer

- Barnehage
- Grunnskole
- Barnevern
- Kommunehelse
- Pleie og omsorg
- Sosiale tjenester

Samlet

Vekt i produksjonsindeksen (tjenesteyting)

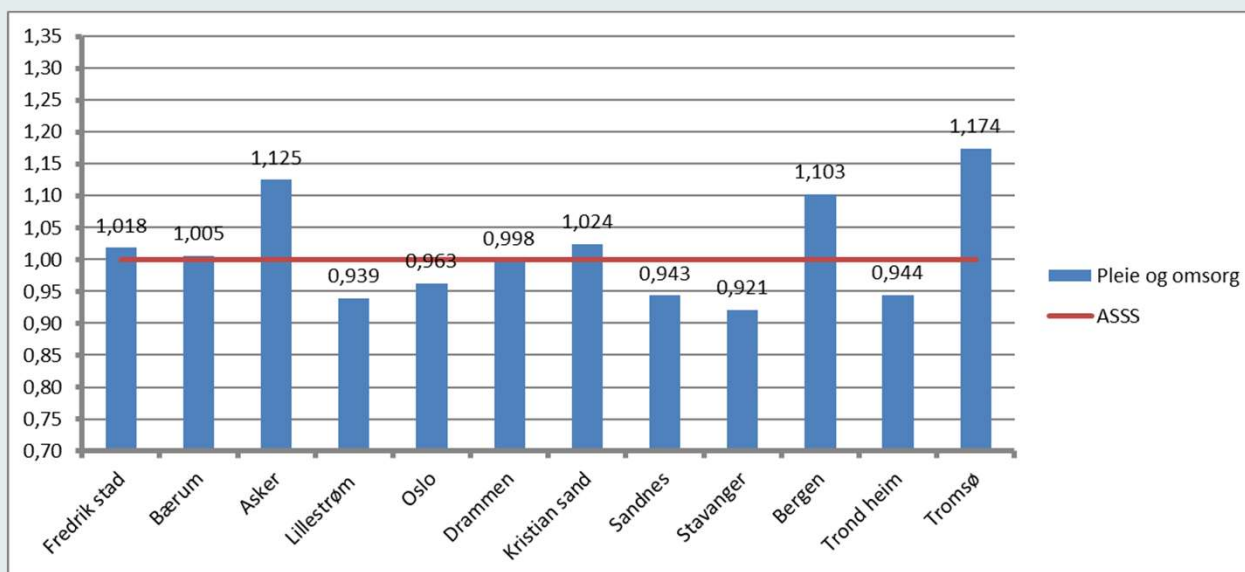
- Vekten beregnes ut fra fordelingen av brutto driftsutgifter på ulike funksjoner i Kostra
- Tre indikatorer som utgjør 78 prosent av indeksen

Vekt pleie og omsorg	2024
Tidsbegr oppholddøgn	0,048
Langtid oppholddøgn	0,277
Lege timer	0,020
Fysiotimer	0,020
Enerom	0,041
Timer prakt bistand	0,346
Timer helsetj i hjemmet	0,156
Timer omslønn	0,031
Timer dagsent	0,049
Timer støttekontakt	0,013
Sum pl / oms	1,00

Produksjonsindeksen (tjenesteyting) – pleie og omsorg

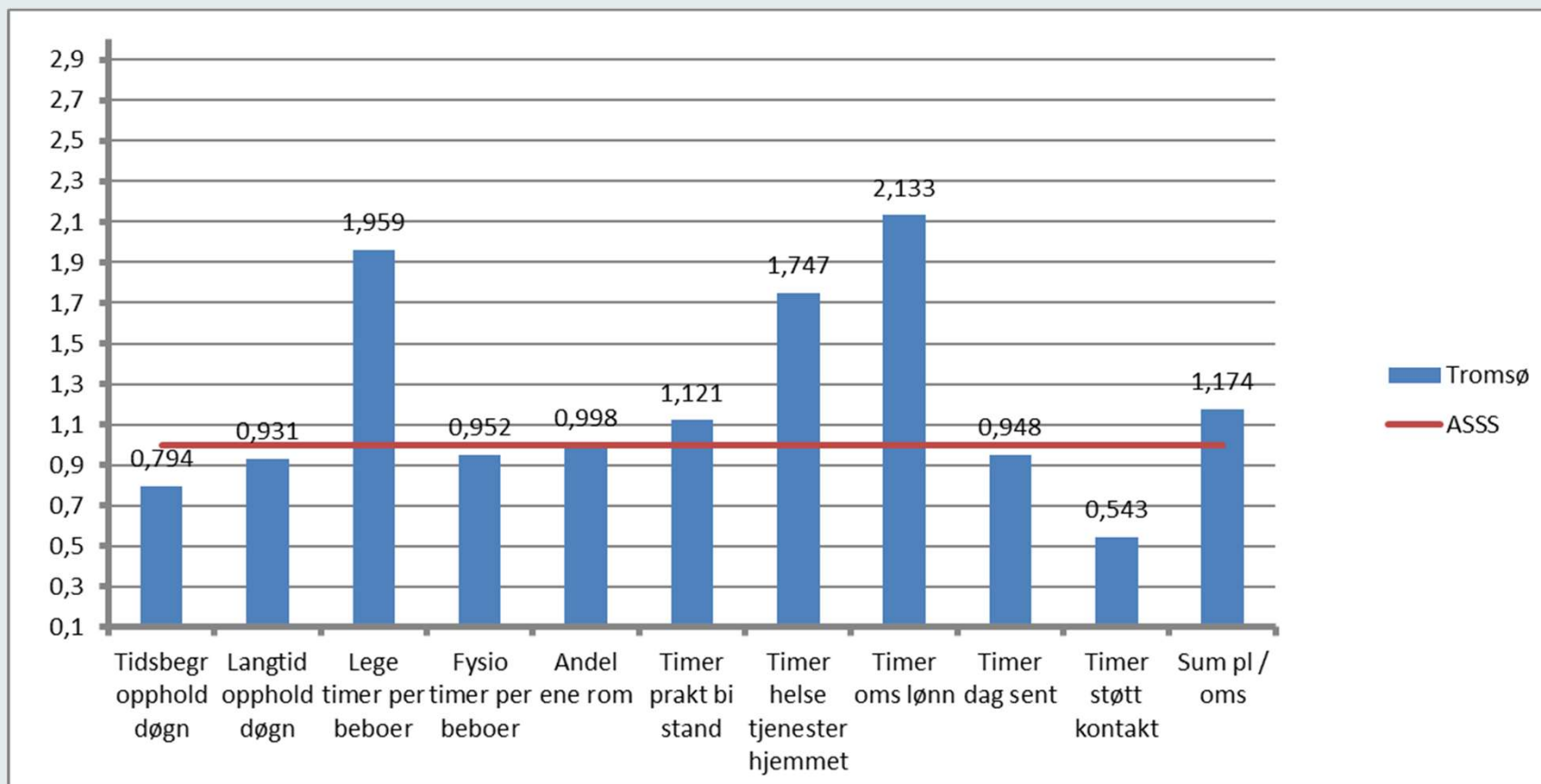
- Tromsø høyest produksjon (17,4 prosent over ASSS-snittet)
- Mange kommuner nær gjennomsnittet

Produksjonsindeksen 2024. ASSS- snittet=1

Tromsø har relativt mange timer helsetjenester i hjemmet og færre enn snittet på langtidsopphold.

Produksjonsindeks Tromsø. ASSS-snitt lik 1

Drammen har relativt høy produksjon og bruker relativt lite ressurser

Produksjon, ressursbruk og effektivitet. Relativt til ASSS-snippet

